

Jeg vil derfor med disse faa Bemærkninger foreløbig tillade mig at henlede det høje Rigs Opmærksomhed herpaa, og jeg haaber, at den højtærede Indenrigsminister maa være i Stand til at føre saadanne Endringer igennem ogsaa i det andet Ting.

Formanden: Det ærede 3dje Medlem for 2den Kreds (S. Hansen) ønsker at gøre en kort Tilføjning til sine tidligere Bemærkninger.

S. Hansen: Jeg glemte at omtale de tekniske Forhold ved Foretagendet. Som det er bekendt, er Anlægget i teknisk Henseende undergaaet ikke ringe Forandringer i Folketinget, Forandringer, som almindelig anføres som store Forbedringer. Det er dog maaste noget tvivlsomt, om det er saa. Anlægget er blevet ikke lidt større, end det var før, og for saa vidt som man ikke tror, at Anlægget var for lille, som det var projekteret først, er det jo ingen Forbedring, men snarere det modsatte; thi det er derved blevet mere spredt, end det var, og i ethvert Tilfælde er det for saa vidt det modsatte af en Forbedring, som det vil medføre større Kapital. — Det vil erindres, at det, der har været det vanstelige ved Projekteringen af dette Anlæg har været Hensynet til Indredden. Det har fra alle Sider været gjort gældende, at man ikke maatte stjæle for megen Plads fra Indredden. Man har søgt saa meget som muligt at holde sig derfra, og derved har man været stærkt hæmmet i sine Bevægelser. Nu har man i Folketinget slaaet en Streg over dette Hensyn og lagt den østre Mole af Anlægget saa langt ud, som man havde lyst til, saa at sige, uden at tage Hensyn til Indredden. Fra mit Synspunkt spiller Indredden ikke saa stor en Rolle, at man ikke nok kan tage 100 Fod fra den, som stik er; derimod er det langt mere tvivlsomt for mig, om det er rigtigt at behyrde Anlægget med saa meget større Beføstninger, som man har gjort i Folketinget, og navnlig er det mig ikke klart, hvorfor man i Folketinget holder paa saa stor en Vanddybde, som man gør; jeg tror, det beror paa Mangel paa Sagkundskab. Man ønsker, at Kajmuren skal føres ned til en Vanddybde af 30 Fod. Der eksisterer saavidt mig bekendt ikke noget Skib i Verden, der stikker saa dybt, og Bevægelsen i Skibsbygningindustrien gaar i Retning af at forringe Dybtgaaendet af Skibe. Man bygger nu Skibe paa indtil 5,000 Tons Bæreevne, som ikke stikke mere end 21, højst 22 Fod engelsk Maal, det vil sige $\frac{3}{4}$ Fod mindre end dansk Maal. Her havde man allerede paa Forhaand projekteret 24 Fod,

og det forøgede man til 26 Fod. Det kan være meget godt naturligtvis at have stor Vanddybde indenfor rimelige Grænser, men man maa dog stadig ikke glemme, at det koster Penge, og at det vil komme til at staa os bagefter. — Saa har man foreslaaet en Forandring ved den østre Mole, som i alt Fald — det er jeg bemyndiget til at sige — ikke vinder Havneraadets Bifald. Havneraadet er blevet spurgt før Sagens Forelæggelse, men ikke efterat man har foretaget disse store Forandringer med den højtærede Indenrigsministers Samtykke, som stik er. Man er navnlig i Havneraadet meget misfornøjet med, at den østre Mole er gjort for smal. Der er nu projekteret en Mole paa 3,000 Fods Længde, som ikke skulde være mere end 250 Fod bred; der staar udtrykkelig, at det skal være en Mole, der helt igennem er 250 Fod bred; men denne Mole er delt i 2 Dele ved en Toldmur, saa at der paa den ene Side er Toldterritorium, paa den anden Frihavnsterritorium, og den toldterritoriale Del er ikke bredere end Nyhavn plus 4 Men, hvilket er meget for smalt, da man oven i Købet har tænkt sig en Jærnbane paa denne Del. Jeg har faaet Anmodning — det tør jeg sige — ikke fra enkelte Medlemmer, men fra hele Havneraadet om at stille et Endringsforslag til 2den Behandling til denne Paragraf, der skulde gaa ud paa, at der i alt Fald kom til at staa: „Breddens skal helt igennem være mindst 250 Fod“. Det vil ses, at det er en af den Slags Forandringer, som ikke i nogen som helst Maade kan forhale eller staa Sagen ved dens Tilbagejendelse til Folketinget.

Der er endnu en lille Bemærkning, jeg ikke godt kan tilbageholde, det er med Hensyn til Skibsafgiften. Det er blevet regnet Frihavnsagen til Indtægt som en Kreditpost om jeg saa maa sige, at Skibsafgiften endelig skal bortfalde. Det vilde det være, dersom den bortfaldt straks; men Fornøjelsen svækkes noget, naar man skal vente et ubestemt Antal Aar paa, at denne Foranstaltning virkelig træder i Kraft, Fornøjelsen svækkes ogsaa noget, naar man veed, at man skal beholde den halve Havneafgift paa en højst generende Maade. Hvis Frihavnen ikke skulde anlægges, var Havneafgiften bortfaldet for mange Aar siden, efter al Sandsynlighed; nu skal man have en saadan Afgift som Skibsafgiften i sin fulde Udstrækning, indtil Frihavnen i hele sin Udstrækning aabnes for Driften. Stiller man i Beregning, hvad Kjøbenhavns Handelsstand vinder ved denne Forandring, tror jeg, det bliver negativt i Stedet for positivt. Smidlertid, man skal ikke forlange for meget i disse Tider, mig